Ötödik évfolyam. 42-dik szám. Kolozsvártt, 1875. vasárnap február 21.

Előfizetési dij.

Vidéken postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 15 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Bel-királyutcza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
a
„KELET“
politikai és közgazdasági napilap
1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 15 frt.
Félévre . . . . 8 „
Negyedévre . . . 4 „
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után egy mintaszámot szolgálunk.

Stein János
a „Kelet“ kiadója.

Még egy pár szó a helyzetről.

A helyzet indokairól, fejléséről és a kibontakozás mikéntjéről, egy közkatona is bátorságot vehet magának, a nézetek tisztázásához segédkezet nyujtani. Ezt teszem én is következő soraimmal.

Nézetem szerintem nem helyes a mai helyzetet, sem a régi pártok jelszavai szerint, sem azok érdekei szempontjából taglalni. Mint szintén nem tartom politikailag gyakorlatnak, a megindult mozgalmat, historicusi módorban, az eszményi tökély szempontjából venni intézi bonczkés alá.

Nézetem szerint a gyakorlati államférfiu a mozgalmakat veszi ugy, a mint léteznek, hiányosságaik és gyarlóságaikkal együtt s a hiányok tekintetbe vételével, a gyarlóságok lehető kimélése mellett iparkodika kibontakozást oly irányba terelni, hogy az emberiség czélja, a tökély felé, egy lépéssel közelebb vigye nemzetét, hazáját. Ily szempontból indulva ki, némileg különözni fognak okoskodásaim, a tisztelt szerkesztő ur lapjában, a „helyzetről“ eddig megjelent czikkektől. De nézeteim reményem nem fognak annyira eltérni lapja szellemétől, hogy a közlést megtagadja tőlem.

Hogy a Deák-párt a kiegyezési törvény, az 1867-iki XII-ik törvényczikk alapján egyesült és hogy a belügyekre nézve, sorai közt létező több nézetárnyalat daczára, a kiegyezés ellen folytonosan intézett makacs támadásokat és nagy vezérének önzetlen hazafiságába, törvényhozói bölcseségébe vetett feltétlen bizalom, tartá szilárdon össze, ez általánosan ismert tény.

A helyzet az utolsó években azonban megváltozott. A közjogi ellenzék mindinkább gyengült és a vezér közvetitő bölcs szava, a haza nagy kárára, a legválságosabb időkben, remélhetőleg csak ideiglenesen elnémulván, nem volt a pártban általánosan elismert tekintély, ki az elágazó nézeteket kiegyenlitette, a támadó kételyeket megnyugtatólag eloszlatta volna. Igy a párt összetartása lazulni kezde.

Jött a három inséges esztendő, melyek sangvinismussal alkotott törvényeinknek és közgazdasági beruházásainknak terheit még fokozva nehezedtek az ország különben is zavart financzialis helyzetére. Igy az országszerte lehangolt kedélyek, mint ködben alkonyatkor mindenki, óriási dimensiokra növe látták sangvinismusunk hibáit. S ezekért az ellenzék a Deákpárt politikáját és a Deák-pártban magában a fejeiket mind bátrabban felütő ellentétes árnyalatok, egyéni ambitiok, söt magok a párt önérdektelen, de önbizalmokban megingatott hü tagjai is, a vezéreket, a miniszteriumot kezdék mindinkább okozni.

Ily hangulatban találta az 1875-ki budget beterjesztése és vitája a pártokat, a parliament mindkét házát és az országot.

Ily hangulat mellett, bárha nem helyeselhetőnek, de igen érthetőnek találom, hogy Ghyczynek pénzügyünk gyökeres rendezésére ajánlott terhes intézkedései a Deákpárt önbizalmát teljesen megingaták és országszerte megütközést szültek. A hangulat óránként szenvedélyesebb, a nézetek zavartabbak és ellentétesebbek lettek. Minden nézet-árnyalat kedvencz eszméje létesitésének, minden ambitio vágyai kielégitésének, eljöttnek hitte perczét és az önbizalom vesztett pártban felemelve fejét, a mindenki által látott hibák tulzott feltüntetésével s azok orvoslására, általánosságban tartott nem részletezett, enyhébb rendszabályok ajánlásával teljes felbomlásnak inditák a Deákpártot.

Hogy ez egyik részről hazafias, másik részről önérzetes eljárás volt-é, a történelem itéletére bizom eldönteni. De hogy ezen helyzet, a baloldalban és vezérében, hazafias eltökélés keletkezésére vezetett, bátran kimerem mondani. Tisza Kálmán, maga és pártja nevében a haza oltárára hozta áldozatul nagy beszédében ellenzékiségök fötételeinek, jelenben nem időszerü, előtérbe tolását. A kor szükségeinek teljes felösmerésével, a helyzet tapintatos tekintetbe vételével, felajánlva maga és pártja hazafiias közreműködését a pénz és belügyek alapos rendezésére.

E hazafiui áldozatkészség látása jótékonyan hatott a kedélyekre, az izgatottság csilapult, mindenki magába tért, gondolkodni kezdett. Ghyczy pénzügyminister második jelentőségteljes beszédének alapos érvelései meggyőzőleg hatottak és a képviselőház többségében felébredt a hajlam a biztos jövőért áldozatokat hozni.

A ministerium azonban a zavar tetőpontján hozott elhatározásához, hogy a szabad fejlődés elébe gátat ne vessen, a helyzet változtával is, miután uj tényezők merültek fel, szilárdon ragaszkodott. És nézetem szerint helyesen.

Mert bármily fontosnak tekintem is a pénzügyi helyzet gyors rendezését. Talán még fontosabb és időhöz kötöttebb megragadni az alkalmat, mely lehet visszatérni hosszasan nem fogott volna. Megragadni az alkalmat, arra nézve, hogy teljes parlamenti pártalakulások utján, a nemzet meggyőződést szerezhessen arról, miszerint üdvösebb utópiák mellőzésével, a létező alapra helyezkedve, az ország helyesen mérlegelt szellemi és anyagi helyzetén alapuló parlamentaris élet; mint oly vágyakon csüngés, melyek bár magasztosak önmagokban, de Európa jelen államközi s hazánk mostani erőviszonyai között gyakorlatiatlanok nem létesithetők.

Ezen, vagy hasonló eszmemenet igazolja a miniszterium eljárását, az általa beterjesztett budgetnek általános tárgyalás alapjául nagyszerü többséggel lett elfogadása után. Szabad tért akart nyitni az egészséges pártalakulások, zavartalan fejlődésének.

Siker fogja-e ezen helyes és önzetlen lépését a ministeriumnak koronázni, nem tudom. De a tényezők hazafiiságától elvárom, hogy a válság helyes pártalakulásokra vezessen, hogy a pártok nézetrokonság szerint tömörüljenek és ne közös ellenszenv egyesitse a legellentétesebb elemeket, oly heterogén párttá, mely magában hordja az uj pártválságnak, az uj pártalakulásnak szükségességét.

Nem a budget-fedezés mikéntje szerintem azon kérdés, melynek megoldása körül csoportosulni kellene a pártoknak. Az összes belkormányzat hiányai orvoslásának alapjául szolgáló eszme van hivatva az egyesitő kapcsot elválasztó vonalat képezni, egyik és a másik között.

És ha ezen alapokon megalakulna két kormányképes párt, nézetem szerint gazdagon vissza lenne fizetve az elveszett idő. Erélyes cselekvéssel a többségben levő tömör párt, gyorsan megvethetné alapját a pénzügyi rendezésnek. És sangvinismusunk minden tévedései, hibái, könnyen orvosolhatók lesznek a törvényhozás egészséges parlamentaris működése által. Mely egészséges működés, két pártnak, a közvélemény bizalmában felváltva tulsulyra jutása által gyakorolt, kölcsönös ellenőrzésében fog gyökerezni.

Ily parlamentaris működés mellett, indokolt azon remény, hogy eljöhet azon idő, midőn a rokonérzelmüek, minden utógondolattól ment egyetértéssel fognak a gyakorlati politika valósitásában fáradozni.

Kivánom, hogy ugy legyen.

Kolozsvártt, febr. 19.

Zeyk József.

Készséggel nyitottunk tért a fennebbi czikknek, valamint azon tisztelt férfiu korábbi czikkeinek is, kit szeplőtelen jelleme s hazafias érdemeiért méltán tekint az erdélyrészi Deákpárt vezérének. Megnyugtatására szolgálhat országrészünknek, hogy azon egyéniségek, kik befolyásuknál fogva irányadó szerepre vannak hivatva, a kényelmes semmittevés helyett, a zavar napjaiban őrködnek legéberebben szent közérdekeink felett.

A tisztelet azonban, melylyel mindkét czikk irójának adózunk, nem zárja ki, sőt az e czikkekben nyilatkozó ellentétes irány kötelességünkké teszi, hogy mi is felfejtsük röviden lapunknak a helyzettel szemben elfoglalt álláspontját.

Az árként mutatkozó közóhajtással, sőt e sokat nyomorgatott hazánk életérdei ellen küzdenénk, ha teljes szivből nem óhajtanók, hogy az ellentétes két nagy párt mielőbb egy egészséges testté forrjon. E szempontból indulva ki, távol áll tőlünk Tisza fellépésének hazafias indokait is kétségbe vonni.

Mennyiben érhető el ez egyesülés az országgyülési többség által megkezdett uton s mennyiben fogja igazolni a jövő id. gr. Teleki Domokos honfiui aggodalmait, azt csak azok mondhatnák meg, kik azt is tudják, hogy mily mértékben hajlandó a balközép engedni a belügyekben is eddig elfoglalt álláspontjából.

A kik azonban meg vannak győződve róla, hogy a történelemben nem esik ugrás s a felszinre törő események, mutassanak bár ellenkezőt, de az állami élet szigoru következetességgel érvényesülő törvényei szerint lánczszerü folyományai az előzményeknek, lehetetlen némi szorongással nem tekinteniök a Budapesten történendők elé. A multra nézve a balközépnek pl. a virilis intézmény és a főispáni jogkör megalapitásával szemben tanusitott magatartására s a közel jövőben a még ily gyorsasággal semmi esetre el nem enyésztetett külön érdekek választási harczára kell gondolnunk, hogy aggodalmunk még erősbülést nyerjen.

A jövő titkainak nincs köztünk ura. Lehet, hogy a megkötendő egyesség utján mindezen feltevésnek utja lesz vágva, de annyit el kell ismernünk, hogy az aggodalom jogosult.

És mert jogosult, lehetetlen helyeselnünk azon módszert, melyet önmagában meghasonlott országyülési pártunk a nagy gomoly lefejtésében követett. Nézetünk szerint az országgyülési többségnek nem lett volna szabad engednie, hogy kormánya lemondjon mindaddig, mig maga a párt tárgyalásait a vele egyesülendő párttal be nem fejezte, mig nem volt egészen bizonyos az iránt, hogy a teljes fusió semmi körülmények között meg nem bukhatik. Az országgyülési többség azonban egyszer lemondani engedvén kormányát, a fusió bukásával, kettős bukásnak lesz okozója. De ha nem is következik be az előbbi, az emlitett eljárás által mindenesetre nagy fölényt adott pártunk a balközépnek, ugy annyira, hogy most már ez szabhatja a többség elé a megalázó kudarcztól való megmentés árát.

Ismételjük, hogy a vidékről jövendöln meg a Budapesten történendőket, nem lehet czélravezető; nézetünk szerint azonban a vidéki deákpártoknak ép e válságos napok alatt kell, hogy a Budapestről adott

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irta:

SAND GYÖRGY.

Első rész.

IV.

(Folytatás)

Azon, mit te most nekem elbeszéltél, nagyon csodálkozom, ez inkább találna valamely halvárképü, betegesen idegzetes tanulónak véralkatához, minők a Hoffmann elbeszéléseiben találhatók, mint hozzád, kinek testalkata olyan, mint egy Spanyolország bérczei közt élő vadászé, vagy örötelies pásztoré. Most ez oldalról is szoglak tanulmányozni s majd elmondom a mit észleltem, hogy ha esetleges veszély fenyegetne, kikerülhesd s ha végzetes bajról van szó, igekezz legyőzni azt.

Én nem hiszek a szervi végzetesség legyőzhetlenségében.

Midőn egyszer történetesen ismét visszatértünk e tárgyra, s én barátom előtt némi aggodalmat s sajnálkozást fejeztem ki a Perez leányának lehető sorsa felett, igy szólt Vianne:

— Tán sajnálod, hogy meg nem tehetted azon szép kis kisérletet, hogy nőül vevén őt, benületes asszonyt nevelj belőle? Nem mondom, hogy ez nem sikerült volna, miután nem ismered azon nőt, de visszatérek annak tanulmányozásához, hogy mily módon szereted a nőket. Te azon egyének közé tartozol, kik tele vannak nevetséges önbizalommal s az emberi jobb természet iránt érzett tisztelet ürügye alatt, azt hiszik, kötelességök öntudatában, hogy csak kezök érintése által megszentelnek mindent, mi közelökben esik.

— Ne gunyolódj, — szóltam barátomhoz — a gunynyal szemben nincs fegyverem. Te nagyon jól tudod, hogy engem az ösztön vezérel tetteimben, hogy én a természet egyszerü gyermeke vagyok, hogy soha sem szoktam elméleteket felállitni, hogy önmagamat sem ismerem eléggé, következőleg sem igen kevésre. sem tul, nem becsülhetem személyemet. Szivem ösztönöz szánni és védelmezni a gyengébbet; nem kérdezve, ha vajjon sikerül-é megmentenem őt, vagy mint te mondod, — megszentelnem érintésem által.

Én, bárkit látnék is szemem előtt a tengerbe zuhanni, utánna rohannék, hogy segélyére lehessek, a nélkül, hogy meggondolnám, ha vajjon nem veszek-e oda én is vele együtt.

— Te mind ezt hiszed magadról, barátom, miután ugy gondolod, hogy szükség esetén megtennéd; őszinte, jó indulatu vagy, ebben soha sem kétkedtem egy perczig is; de ha ily módon mások után a tengerbe ugranál, ezt csak is ügyességedbe s erődbe vetett bizalomból tennéd.

Ha bizonyos volnál abban, hogy magad is elpusztulsz a nélkül, hogy mást megmenthess — bizonynyal a parton maradnál — vagy csupa hiuságból tennéd meg a veszélyes ugrást.

— Te hiuságnak nevezed azt, ha az ember kötelességének tartja, jó példát adni másoknak!

— Oh! igen! jó példát adni másoknak, imé! Ez az, mitől mindig féltelek! Te azon körhöz képest, melyben élnünk kell, igen is eszményiesen gondolkozol. Képes volnál, nagy dolgokat, szép tetteket véghez vinni, de én szeretnék biztos lenni a felől, hogy fogsz valami okosat is cselekedni. Aztán, ha van valami a világon, mi a hideg megfontoló észt, szigoru ellenőrzésre hivja fel, éppen azon tudomány az, melyet most tanulmányozunk mindketten.

Egy orvosnak soha sem szabad, a perczenyi behatásnak, a pillanatnyi felhevülésnek engedni; még a kétségbe ejtő helyzetekben is tagadom, hogy szabad legyen neki szive sugallatát vagy csalóka képzeletét követnie.

Ilynemü vitatkozások gyakran ismétlődtek közöttünk, és néha nagyon is messze elvittük a kiindulási ponttól. Meglehet nem sok haszon volt benne, mert gyakran megesik az ily fiatal emberek közt folytatott szó vita alkalmával, hogy egyik is másik is oly álláspontot foglal el, melyet ő kizárólagosan csak a magáénak képzel s a valódi élvet nem mindig tartja szem előtt, de ez már igy van, a fiatalság csupán az elmélet világában él, mig a mai társadalom, nem fogad el mást, mint határozott tényeket.

A helyett, hogy midőn érettebb kort értünk helyre hozná, tapasztalatlanságunk tévelygéseit, bitünket, szenvedélyeinket keriti hatalmába, enmaga zsákmányolja ki azokat, s jó, ha nem vet oda áldozatot, ennél még önzőbb érdekeknek.

Hanem azért sem én, sem barátom nem jutottunk hasonló sorsra, hogy emlitést tettem ilynemü baráti vitatkozásainkról, ez csak azért történt, mert ha a váratlan fordulatra s vég kifejlésre gondolok a Vianne életében, nem tudom megállani, hogy ne nevessek egy kissé e bölcseletek felett.

Öt évi tanfolyamunk leteltével, szerencsésen elnyertük az orvosi oklevelet, felavatott orvosokká lettünk mind a ketten ugyan egy napon; barátom ekkor huszonhat éves volt, én huszannégy. Mikor haza mentem ő is velem jött Pauba, bizalmasan elmondván, hogy szándéka komolyan udvarolni húgomnak, ha ez határozott visszautasitással meg nem gátolja őt ebben. Én nem nagy reményt helyeztem a sikerbe barátomra nézve. Jenny e részben épen olyan volt most huszenegy éves korában, mint mikor tizenhét éves volt, még szebbé fejlődött ki, még nagyobb zeneértő lett belőle, de a férjhezmenetel eszméjét most is épen oly habozás és bánkodás nélkül ódázta el magától. Anyám még mindig tiszteletben tartotta leánya ebbeli akaratát s nem erőszakolta a dolgot. Pedig Vianne a legjobb szerencse lett volna számára, mire csak kilátása lehetett. Oly kiterjett összeköttetései voltak Montpellierben, hogy csakhamar, minden megerőltetés nélkül nagy gyakorlatra tehetett szert. Ezenkivül saját vagyonnal is bir, nem volt sem apja sem anyja, kik ellenvetéseket tegyenek mennyasszonya születése s vagyontalansága ellen s nem állt senki felsőbbsége alatt, egy öreg nagybátyát kivéve, ki más véleményt nem ismert, mint az övét. A legnagyobb örömmel gondoskodott volna anyámról is.

Szép háza volt Montpellierben, s a Paui házat el lehetett volna adni egészen, vagy kiadni bérbe. Házassági ajánlata tehát figyelmet és meggondolást érdemelt, anyám örömmel is fogadta, de azt mondotta, hogy ne szóljunk róla semmit Jennynek. Csak ugy volt lehető a siker, ha Vianne néha — de nem mindennap — meglátogatván minket, meg fog tetszeni s meg tudja nyerni szerelmét.

Vianne tehát megtelepedett nehány hétre városunkban, azon nagyon elfogadható ürügy alatt, hogy egy ott lakó barátját vette gyógykezelés alá, én pedig azután csakhamar elutaztam a pyrenei hegyek közé, hova most is el szoktam menni minden évben nehány napra, hogy megtekintsem kicsiny birtokunkat.

Az idén hosszasabb ideig mulattam ott. A sainle-sauveri öreg fürdő-orvos, ki engem régebben is mindig nagyon szeretett. mindig azt kivánta, hogy én legyek utódjává. Most leakart mondani hivataláról, s magát nyugalomba helyezni, s értésére esvén, hogy dicséretesen bevégeztem az orvosi tanfolyamot, azt ajánlotta, hogy pályázzam e hely elnyeréséért, ő majd befolyásával elháritandja s ellensulyozza azon egyetlen kifogást, mit ellenem felhozhatnának, t. i. fialságom és tapasztalatlanságomat. A környékben mindenki oly szives volt irányomban s szivesen fogadott házánál, hogy igen nagy ellenzéktől nem kelle tartanom Hanem még is gondolkodási időt kértem.

Az állomás magában véve elég jó volt, de egész éven át nagyon rövid tartamu. A közeli hegységek valamelyikében kellett volna azon esetben télire berendezkednem, hol rendes orvosi gyakorlatra lehessen kilátásom. De erre alkalmas helyet nem igen tudtam a környékben tatálni, mindenütt be voltak töltve az orvosi állomások, s semmi kilátás helyüresedésre. Egy hetet szenteltem e körülmény kitudakolásának.

A dolog mindenesetre megfontolást érdemelt. A szinhelylyel, hol fellépendő valék, merőben ismeretlen voltam, s a környezetre nézve teljes bizonytalanságban. Arra sem lehete számitanom, hogy Pauban telepedem meg. Ott jelenleg is több orvos élt, mint mennyire szükség volt a helység terjedelméhez képest; erre hát nem is gondoltam, de szerettem volna, hogy igen messze se távozzam el családomtól, s Luzpedig anyám véleménye szerint nagyon is messze esett tőlük. A véletlen — vajjon mondhatom-e, hogy csupán a véletlen? véget vetett e bizonytalan helyzetnek.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

példával ellentétben szilárdul álljanak meg programmjuk mellett. Legyenek készen rá, hogy elfogadható tisztességes feltételek alatt a balközéppel őszinte egyességre lépjenek, de legyenek készen azon eshetőségre is, hogy a megkisérlett egyesség megbukhatásával, midőn ismét a választókra appellál a fejedelem, mint a viszontagságok által meg nem renditett egységes párt elég erős legyen reá, hogy a reákpártnak ismét visszaadja eljátszott hatalmát. Szerk.

— **A válság** ujabb eseményeiről a „Közérdek" a következőket irja: Tisza három baloldalival, Csengery, Szlávy, Gorove, Széll Kálmán, elkezdik az értekezleteket, melyek czélja tisztába hozni a fusio dologi oldalát s megnyugtatni a koronát, hogy a fusio lehetséges, hogy miután a közjogiakra már meg van nyugtatva, a legközelebb szőnyegre kerülendő belügyi kérdésekben sincs a két párt közt oly elvi különbség, mely a fusiót lehetetlenné teszi. Személyes kérdésekről csak akkor lesz szó, mikor a ministerelnök — ki objectiv közvetitő marad a korona s a pártok közt — a felséget az eredményről értesitvén, lehijja. Senki ellen és senki mellett nincsenek intézve az értekezletek, melyek courparlerjellegüek és nem programmkészitők.

Kötelességének tartja a „Közérdek" kiemelni, hogy az eljárás, melyet ő felsége parancsa és utasitása folytán a kormányelnök a pártok fusiojának kérdésében követ, lényegesen más, mint a minőt a lapok variálnak. Sem enquétről, sem regnicoláris deputátioról, sem pártértekezletekről, sem programmcsinálásokról nincs szó; egyszerü bizalmas értekezések a két párt közti egyesülés lehetőségének constatálására. Az eredmény a pártok értekezlete elé, határozathozatal végett nem fog terjesztetni. Ha constatálva van az, hogy a pártok közti egyesülésnek lényegesebb elvi differentiák nem állják utját, ő felsége ki fogja nevezni a kormányelnököt, ki egy constatált alapon alkothat cabinetet és kinek meg lesz a többsége, habár ki is válnak belőle azok, kik az uj fordulattal — egy s más okok miatt, melyeket vizsgálni nem feladatunk most s melyeknek jogosultságát sincs okunk kétségbe vonni — nincsenek megelégedve.

— **Tisza Kálmán** pénzügyi terve. A A „Neue Freie Presse" a következőket irja: „Tisza az uralkodó előtt pénzügyi tekintetben kijelenté, hogy Ghyczy törvényjavaslatát az általános jövedelmi adóról lehetetlennek tartja s azt hiszi, hogy a nélkül ellehetünk. Minthogy Ghyczy terve szerint ez adónemből 8 millió várható, Tisza ez összeg felét a keleti vasut másodprioritásainak eladásánál az államnak visszatéritett előlegekből, másik felét közigazgatási megtakaritások által hiszi fedezhetőnek." — A „Hon" e közlésre a következő megjegyzést teszi: „Azt hiszszük, ez utóbbi hir a tényeknek megfelelő." — A „P. N." meg némileg kibővíti a közlést. Tudvalevő, hogy Ghyczy a keleti vasut négy millióját 1876-ra előirányozza a fedezetbe, Tisza Kálmán ezt már 1875-re teszi. továbbá figyelembe veendő, hogy Tisza 1877-re ajánlotta a nagyobb adóemelést; azt hiszik azonban, hogy ez már 1876-ban valósitható lesz a fusionális kormány utján is.

A válságban.

Budapest, febr. 18.

(A.) Tisza Kálmán tegnap, Bittó István miniszterelnök pedig ma Budapestre érkeztek. Bécsi időzésök eredménye, mint jól értesült körökben tudják, minden irányban kielégitő. A párt és kormányalakitás ügye nincs ugyan még végleg megoldva, de az alkudozások folyama folyton előre halad s a rég óhajott kibontakozás biztositottnak tekintetik. Ezt bizonyitja azon körülmény, hogy ő felsége egész váratlanul elhatározta, hogy Budapestre jön. Az osztrák viszonyok kivánatossá teszik a király Bécsben maradását s igy ha ő mégis közénk jő, ez kétségtelen bizonyitéka annak, hogy a Tisza Kálmánnal folytatott alkudozások egyáltalán alapos reményt nyujtanak a kiegyezésre. De másrészt ő felsége lejövetele azt is sejteti, hogy a kiegyezés elé még komoly akadályok is tolulnak, melyek elháritása bizonyos ugyan, de mindenesetre hosszabb időt fog igényelni.

Ma minisztertanács tartatik, melyen Bittó előadja azon ő felsége által jóváhagyott, tervét, hogy az uj pártalakulás ügyében és előkészitése végett értekezlet fog a kiválóbb fractiok vezéreivel megindittatni. Hir szerint ez értekezletbe hat bizalmi férfiu fog meghivatni. Hármat közülök Tisza Kálmán jelölend ki. Ez értekezlet hivatásáról és czélszerüségéről igen eltérő véleményeket halottunk. Ha az valami regnicolaris bizottsággá nőné ki magát, vagy olyan körben mozogna, mint a huszonegyes bizottság, akkor csakugyan aggályokat lehetne müködéséhez füzni. De ugy látszik, hogy nem tervezik azt egyébnek, mint bizalmas közvetitőnek a két nagy párt között: általa akarják elérni azt, hogy ne csak a pártvezérek, hanem magok a pártok is coalescáljanak. Az, hogy egy-két bármily tehetséges ellenzéki ember tárczát vállal, még nem segit bajainkon; ez történt Ghyczynél. A vezér átjött, de nem követte őt hadsereg, azért lépésének a pártéletre hatása nem is volt. Most ki akarják a hibát kerülni: mindenekelőtt uj pártot akarnak alakitani s e czélra szolgálnak a tervezett értekezletek, melyeken a pártok bizalmi férfiai részt veendnek s megoldásra juttatják az ügyet.

Ez a váltság befejezését kissé elhalasztja, a mi kétségkivül igen nagy baj, mert az administratio egész gépezete ugy szólván szünetel azon idő alatt, mig az ország uj kormányt nem kapott.

De annál radicálisabb lesz a majdani megoldás. Vagy megtudjuk azt, hogy a mérsékelt magyar elemek egyesülésére nem lehet gondolni s a Deákpárt az, mely egyedül képezhet a saját kebelében mutatkozó ellentétek kiegyenlitése után jövőre is állandó többséget, vagy kitünik viszont az, hogy a coalitio lehetséges és keresztül is vitetik. Általános a remény, hogy ez utóbbi fog eléretni s az értekezletekből uj és szilárd majoritás fog kikerülni. Ha egyszer meg van a biztos majoritás, ha létrejött az erős és fegyelmezett párt, akkor nem lesz nehéz az uj cabinetet megalakitani. A személyi kérdések megoldása sem oly könnyü, de mégis összehasonlithatatlanul gyorsabban fog végbe menni, mint az elvi differentiák kiküszöbölése.

Különben azt hiszik, hogy az ügy személyi oldala csak a jövő hét második fele körül fog napi rendre kerülni. Szlávy miniszterelnökségéről ma ismét élénken beszélgetnek s ez természetes is, mert ő az eszme tulajdonképeni megpenditője; barátja és földije Tisza Kálmánnak és egyik előkelő vezére a Deákpártnak, a ki mint minister és kormányelnök sulyos viszonyok közt is nagy tevékenységet fejtett ki.

A dolgok jelen állásából itélve, bizonyosnak mondható, hogy Szlávy lesz elnöke az esetleg megalakuló coalitionális kormánynak. Kik lesznek többi tagjai, arról ma még szó sincs Csak az bizonyos, hogy habár a balközép kellő képviseltetést — a fama két, sőt három tárczáról beszél — nyerend, a kormány nagy többsége Deákpárti lesz s meg fogja őrizni a Deákpárt eddigi fölényét és tulsulyát a cabinetben.

Ghyczy Kálmán

pénzügyminister beszéde a képviselőház f. hó 9-én tartott ülésén.

(Folytatás.)

Kerkápoly képviselő ur nem látja oly aggasztónak az ország helyzetét, mint sokan. Ebben neki részemről is igazságot adok bizonyos fokig. Én is azt tartom, hogy nem oly aggasztó az, hogy ne lehetne rajta segiteni. Kerkápoly képviselő ur azt mondotta, hogy évenként azon összegek helyett, a melyekkel adósságokat törlesztünk, bocsássunk ki renteket és akkor elérjük azt, hogy bizonyos öszeg, körülbelül 30 millió frt egyik évről a másikra az állam rendelkezésére marad; nem mondom el az egész kálkulust, de az eredmény körülbelül ide megy ki. Ez áll, de három feltétel alatt. Először is utolsó fillérig be kell jönnie mindannak, a mi a költségvetésben, mint bevétel, előirányozva van; másodszor el kell fogadnia a háznak az én adótörvényjavaslataimat és fen kell tartani azokat a jövő évekre is; harmadszor ezen renteket oly módon kell kibocsátani, hogy azoknak kibocsátása semmi uj teherrel ne terhelje az államot. Ezen három feltétel bekövetkezése természetesen a jövőtől függ! Én e tekintetben csak azt jelenthetem ki, hogy én helyesnek és elfogadhatónak tartom, hogy jövőre, ha az állam hitele helyre állitva lesz, ily rentek kibocsátásához folyamodjunk; de államhitelünk helyreállitása előtt annak megrontása nélkül ezt tennünk nem lehet.

És itt visszatérek arra, a mi itt mondatott, hogy t. i. nem szükséges adóemeléshez folyamodni, mert kölcsön utján is fedezhetjük állami hiányunk nagyobb részét. Sennyey képviselő kölcsönből kivánja fedeztetni a hiányt. Tisza Kálmán képiselő ur pedig uj kölcsönnel akarja azt fedezni. Megjegyzem Tisza Kálmán t. barátomnak, hogy azon tánczmulatságokból és élvezeti czikkekből, melyek megadóztatását ő is elfogadja, öt millió jövedelem korántsem fog bejönni. De én egyébiránt sem Tisza, sem Sennyey képv. urak javaslatait nem fogadhatom el. Roszul kellett eddig magam kifejeznem, ha azt lehetett szavaim után vélni, hogy nyolcz millióval, ha beszerezzük, a bajainkon segitünk. Itt sokkal nagyobb összegről van szó. De tegyük fel, hogy 8 millo előállitásáról szükséges csak gondoskodni, és ezzel fedezni fogunk mindent. Ha a nyolcz milliót a megkötött kölcsönből veszszük az idén, a jövő évben már nem nyolcz, hanem 16 millió lesz fedezendő, és ha most nyolcz millionak megszavazása oly nagy nehézséggel jár, miképpen lesz majd a 16 millió megszavazandó? — és lehetséges lesz-e, hogy az megszavaztassék és be is hajtassék az év elején, midőn már szükség lesz rá.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Szászváros, 1875. febr. 18.

A választók összeirása.

Tisztelt szerkeszlő ur!

A választók összeirására kiküldött bizottság közelebb végezte be munkálatát városunkban. Nem lesz talalán érdektelen, ha a választói névsort röviden ismertetem s arról egyetmást elmondok.

Mig a mult választáskor 724 választó polgár volt városunkban, az uj összeirás szerint a városi választók jelenlegi száma 373. Hogy a választók száma ez alkalommal csaknem felére apadott le a multinak, leginkább onnan származott, hogy az uj választási törvény szerint csak a háromszáz frt értékü ház és telek senkit sem qualificál választónak. A választási törvény azon „hirhedt (!?)" szigora miatt, hogy a ki m. évi adóját be nem fizeti, nem lehet sem választó, sem választható, nálunk csak 24-en maradtak ki a választók névsorából.

Nemzetiség szerint igy oszlik meg a 373 választó: román van 132, mivel a szomszéd román falukból többen birnak annyit a szászvárosi határon, hogy — ha tetszik — itt is gyakorolhatják választói jogukat. Szász van 114 és magyar (ref. kath. és zsidó) 115; 12 pedig, kik vagy német katholikusok, vagy tényleges állami szolgálatban levő, vagy nyugdijt élvező szász egyének, a levegőben függnek, mint a Mohamed koporsója: nem tudhatni, melyik nemzetiséggel fognak szavazni.

Ezen részletes kimutatásból nyilván kiviláglik, hogy egy nemzetiség külön magára nem lehet többségben, hanem mulhatlanul egy másikkal kell compromissumra lépnie. Talán korai lenne még arról irni, hogy e compromissum melyik két nemzetiség között fog létrejöhetni; habár a városi orator, valamint a szász universitási két követ megválasztatása után szinte határozott biztossággal előre is megirhatnám azt.

De mert azt óhajtom, hogy szász atyánkfiai is kijózanodva eddig üzött bősz politikájukból, elvégre lépjenek be az alkotmányosság határai közé s meggyőződve kifelé grávitáló nemzetiségi üzelmeik eredménytelen, sőt káros voltáról, igyekezzenek hazánk érdekében velünk együtt közösen közremunkálni; szóval, mert azt óhajtom, hogy a compromissum mindhárom nemzetiség között jőjjön létre erről; a jelen alkalommal hallgatok.

A széki választók összeirását még csak el sem kezdhették, mert ez a végre kinevezett román atyafiak közül egyik sem akar ingyen e munkára vállalkozni. De azért, mint kétségtelen bizonyost irhatom, hogy a székben a románok nagy többségben lesznek. **r. l.**

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hirlap" örömmel üdvözli a korona azon nyilatkozatát, mely szerint látni akar egy többséget, mielőtt az uj miniszterium megalakitásával valakit megbizna. E felfogás teljesen megfelel a parlamentáris rendszer szellemének, és Magyarország büszkén és hálásan tekinthet fejedelmére, mint alkotmánya eszméjének legfőbb hordozójára. Nem üdvözölheti azonban hasonló örömmel azon módot, melyen a hirek szerint a tárgyalások folytattatni szándékoltatnak. Bittó ugyanis értekezletre hivja össze a pártok főembereit, az uj többség programmjának megállapitása végett. O az utat hosszasnak találja. Rövidebbnek és czélszerübbnek tartaná, ha nem a két párt vezéregyéniségei, hanem a lényegileg már létező többség kebeléből designált miniszterek hivatnának össze a kormány programmjának megállapitására.

A „M. Ujság" szerint először kell fusio a pártok között, azután neveztetik ki a kormány. Ez a válság ez időszerinti programmja. Azonban azt nem tudja, mit keres Bittó a pártok között, mint a korona mandatáriussa? Ha Bittó nem mint kormányelnök jár el most: mit keres, mint „a korona bizalmi férfia?" Micsoda uj elem tolakodik fel alkotmányunk felszinére. Hol veszi ez létjogát? Ezt talán még a felfordult világnál is valamivel többnek találja. Volt eddig egy állás, a nádori állás, mely jogositva volt a koronának ily speciális bizalmi férfiaként szerepelni — de az eltöröltetett. Nem maradt fenn az alkotmányos factorokból más, mint a korona, s a parlament, s e között a felelős ministerium. A korona elbocsáthatja a miniszteriumot, nevezhet ki mást, ki a korona nézeteit tolmácsolja, de a ministerium háta megett, külön bizalmi férfiak szereplése, ösmeretlen alkotmányunk történetében.

A „Reform" óhajtja, hogy a pártoknak rég óhajtott egyesülése mielőbb valósággá váljék; és ha már ennek előljárójául nem is, legalább közvetlen szüleményeül kormányt, de egy szemmel látható és kézzel fogható politikai programmot üdvözölhessen ott a képviselőház bársony székein. Megunta már, de megunta az ország is az egész válságos komédiát személyi és politikai korcsszülötteivel és látható bábjaival; regisztrálni és kommentálni fogja ezután is egyes mozzanatait; de óvakodni fog napi tüneményeire több érdekeltséget vesztegni addig, a mig végre az egész vajudás szülöttjét, a jövő kormányt nem látja, a melylyel szemben azután a sok zavar után végre akármit, de tisztán lássunk, s mindnyájan választók, olvasók, hirlapirók, képviselők, politikusok nyilt állást foglalhassanak.

A „Jelenkor" azt hiszi, hogy Tisza belép a kormányba, s mind ő, mind a Deákpárt óhajtja, hogy br. Sennyey Pál is a kormányba lépjen, a mi, hogy meg fog-e történni? ma még nem tudja. Tartózkodik nézeteit bővebben kifejteni, annyit azonban megjegyez, hogy álláspontját az uj cabinet iránt mindenesetre az fogja első helyen kijelölni, hogy tagja lett-e vagy sem br. Sennyey Pál az uj kabinetnek.

A „Közérdek" Sennyey rejtélyes és megfoghatatlan eljárásairól ir. Választóinak, midőn Lónyay van a kabinet élén, azt mondja, hogy „bünnek" tartja a Deákpárti kormány megbuktatását. És rövid három év alatt három kabinet visszavonulásában volt kiváló része. Védi Kerkápoly pénzügyi politikáját, azután lemondásra kényszeriti, azután nem akar tárczát vállalni, azután aggodalmai vannak Ghyczy pénzügyi politikája iránt, a ki helyre akarja ütni mindazt, a mit hét éven át közös erővel hibáztunk. Az ily eljárás előtte megfoghatatlan. Az ily politika előtte rejtély. Azt látja, hogy zavart okoz, hogy a kedélyeket elkeseriti, hogy rokonszenvet nem ébreszt, hogy közéletünk kipróbált harczosait elidegeniti a közügyek szolgálatától; hogy az ország dolgai folytonosan sülyednek; hogy a bizalom megrendül a népben a parlamentaris rendszer iránt, mely kezd az egyéni ambitiok, a rokon és ellenszenv szeszélyeinek játéklabdájává válni; de a kibontakozás lehetőségét az ily politika mellett nem látja, s nem hiszi, hogy az ily politika az ország viszonyainak óhajtott consolidatiójához vezessen.

Szász lapok szemléje

Mióta a miniszterválság hire elterjedett, mindenik lap a magas politika teréről igyekszik olvasóinak kiváncsiságát kielégiteni. Bárhová tekintettünk, mindenütt a „Helyzet" „Fekete felhők a láthatáron" s több efféle sorokat pillantunk meg a vezérczikkek elején.

A nemzetiségi érzékenykedés, tehát az események fontossága alatt kissé háttérbe szorult, de azért még mindig hangzik hol egyik, hol másik oldalról.

A „Hermanstädter Zeitung" febr. 12-iki számában panaszkodva emliti föl, hogy a segesvári képviselő, Gull, szónoki tehetségét nem tüntethette ki a budget fölötti vitánál a maga teljében, mert a szó szelid értelmében lekiabáltatott. Megütközéssel jegyzi meg, hogy a magyar parlamentben a szólás-szabadság, legalább a szászokat illetőleg nincs meg, és igy folytatja:

„Nem első eset, hogy a szász nemzetiségü képviselők parlamentaris föladata ily módon megnehezittetett, s bárha ez eset másokkal is megtörtént, az ilynemü eljárás méltatlan volta és megvetendősége fölött nem változtat itéletünkön."

Mint biztost várja, hogy a többi szász képviselőkkel is igy fog történni, ha az „Elall" kiáltásoknak nem engednek, a mi egyébbiránt nem őket, de a képviselőházat teszi nevetségessé. Csodálkozását fejezi ki, hogy a Gullal nem egy párton levő szász képviselők nem iratták föl magukat a szólásra; s itt a ki mindig az idő drágasága s kevesebb beszéd tartása mellett kardoskodott, igy folytatja: „Nem azért, mintha föltennök, hogy egy ily beszéd az elhatározásnál csak egy hajszálnyit is befolyna az ügy kimenetére, hanem azon okból, mert kivánatosnak tartjuk, hogy a Deákpártból kimaradt szász képviselők sorából is a jelenlegi napirend annyira fontos kérdéséhez egy szó járuljon."

A „Tageblatt" hasonlóan a nagy napi kérdésekkel bibelődik, de ezek nem tartják viszsza attól, hogy egy jókora czikket ne szenteljen azon megjegyzésünknek, melyet nehány nap előtt a brassói ügyvédi kamra választásának eredményét registraló hirünkhez csatoltunk. Bebizonyitván, hogy Künnle József nem magyar, a mit mellesleg legyen mondva nagyon bajos is volt kisütni s mi csak örvendhetünk, ha hazánkban ily „Deutsch-Ungar"ok léteznek, annak fejtegetésébe bocsátkozik, hogy a választás ilyetén sikerülte hasznos-e az ügynek va Nagyon természetes, hogy a „Tageblat rint az ügy rovására szolgál a hivatali letnek a történt módon választása. A éreveléseket illeti, ez állitás mellett fő nek tartjuk. Nagyon jól ismerjük mi nyokat azon a vidéken, legalábbis anny a „Tageblatt" s mi nem vagyunk az letőleg oly komor látományok által n nitva. Csodálkozunk, hogy a győzelem hosszasan definiálja s magyarázgatja jó tanácsokat is ad, hogy mikép kell reznünk, nem levernünk a szász at Bizonyára nem rajtunk mult és mulik egyetértés, a testvéries együttmüködés lása, de a separatismus nagy bajnokai szeretnék mindenütt maguknak kapar oroszlányrészt s ha nem sikerül, duzz igyekeznek akadályokat görditeni a dol oldása elébe. Halottuk, mily testvéries téket magukat az ügyvédi kamra mega nál a brassói urak. Ahoz nem kell con

---

Városi ügyek.

Képviseleti közgyűlés.

Kolozsvár, 1875. febr. 2

— A tegnap megtartott képviseli közgyülésre kevés, de fontos tárgyak voltak kitüzve s e miatt a képviselők is szép számma jelentek meg.

Elnöklő polgármester kijelentvén, ogy a mult gyülés jegyzőkönyve betekinthetés végett az asztalra le van téve, a gyülés a napirendre tért át, s legelőbb a szentesitett országs törvények jelentettek be és vétettek tudomásul.

Ezután a törvény értelmében a vros két választókerletre felosztása s az összeiró bottság működésének eredménye jelentetett bé melyszerént 2372 összeirt választó közül résznt adó be nem fizetés, részint a qualificatio eletelensége miatt ki maradt 803; maradt tehá 1569 jogositott választó. Egy választó kerülete esik 734 választó. Tudomásul vétetik.

Következik a gyülés egyik fontos tárgya, a rendőrbiró és az állatorvos megválasztá. Felolvastatnak a candidáló bizottság jegyzőnyvei, melyszerént a rendőrbirói államásra jöltekül 1-ső helyen Incze József, 2-ikon Moldovn Gergely, 3-ikon Markó Ede ajánltatnak, a állatorvosira pedig 1. Horváth Sándor, 2. Sárosi Pál, 3. Paulikovics Rezső. A szavazatok beadatván a dr. Hincz, Trandafiir, Ákoncz s Demeter urakból álló szavazatszedő bizottság a mellék terembe vonul, hogy a gyülés a szavazatok kiszedése alatt folytatható legyen. A választásnak a gyülés végén bejelentett eredménye a következő: A rendőr birói állmásra Incze Jozsef kapott 26 szavazatot, Moldován Gergely 18-at, Markó Ede, 45-öt, e szerént a többi lett megválasztva. Az állatorvosi állomás Horváth Sándor, 40, Sárosi Pál 47, Paukovics Rezső 2 szavazatot kapván, Sárosi lőn megválasztottnak kijelentve.

Ezután a városház, redout és közgóhid épitésének fontos kérdése került napi rendre. Simon Elek polgármester jelentést te, hogy a városi bizottság megbizása folytán a szomszédház mily árban leendő megkaphatásának végére járt s az épület állapotáról, a szakértők véleményét kikérte; e szerént a szomszédos ház 50,000 frt és körülbelől 3 ezer frt illeték megfizetésébe kerülne, de a szakértők leménye szerént egészen ujból lenne épitendő és igy megvétele nem ajánlatos. Helyesebb annál a város házának a mérnöki terv szerént ló átalakitása, a melyet a szakbizottság ngáévá tett, melyet most a városi bizottság is elyeslőleg vett tudomásul, ellenezve a szomszédosház megvételét.

Id. Hincz. Feleslegesnek tartj arról beszélni, hogy a városház kiépitése nnyire szükséges az egyes hivatalokra nem lév megfelelő helyiség, ő inkább csak azon kés felett óhajtana határoztatni, hogy a kiépis keblileg vagy árlejtés utján történjék, ő a kebli épités mellett szól, megbizható embereinek révén. Dr. Groisz Gusztáv azt hiszi, nem ll elkülöniteni az épitések kérdését, ő mind hármat nagyon szükségesnek tartja el nyira, hogyha a fedezetül ajánlott urbéri papir eladása a költségekre nem lenne elég, ann kölcsön által leendő kiegészitésétől sem irtk. De ha már elsőségi kérdésre kerül a dolog em a város házának, hanem a redoutnak fel itését tartja legsürgősebbnek; mert az szakért vélemény szerént oly rosz állapotban van, hogy veszélytől, a padlózat beomlásától lehet tani és különben is olyan a terem, hogy Kolozárnak szégyenére válik s ha már első városnak szeretjük magunkat nevezni erdélyi haza rünkben, illő, hogy a redout se legyen épen legutolsó és legroszabb a többi városokéi özött. Id. Hincz habár hajlott korú — ugynd — de a mulatságnak ma is nagy barátja azért azonban mégis azt hiszi, hogy az a rdut kiépitése nem oly sürgős, nem oly rosz az, ilyenek festik, hiszen ezelőtt csak 60 évvel pitették s még néhány évig használhatónak artja, ha ki renoválják.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Tripa városi mérnök oda nyilatkozik hogy a redout csakugyan nagyon rosz állapotban van, televény a fall és a stakatura beomlásától fogva tart tartani.

Nagy L. Mind a három építés szükséges, de mindegy beterjesztve csak két terv van, a városi és a vágóhid építése, ő ezeket fogadja el. Bogdán István tudomása szerint a terv a redoutra nézve is meg van s a szakosztály azért nem bocsátkozott birálatába, mert a múltbbit fogadva el, nem jutott volna erre az ő nézve. Reflectálva id. Hintz beszédére megjegyzi, hogy az nem argumentum, hogy csak 60 éves épület, lehet azért rosszabb a 100 éves épületnél (Szathmári közbeszól az ő háza 30 éves, de azért jó!) szóló azt hiszi, hogy a szeletes ur, ha szereti is a mulatságokat, nem kereste fel és nem tánczolt ez idénybe a redoutban, mert különben észrevehette volna, hogy tánczközben „mozog a redout" (Derültség.) A kiépitést tehát nagyon szükségesnek tartja még kölcsön segélyével is, mert hiszen a tervbe vett lakosztályokkal épités esetében azok a kamatot is kihajtják.

Sász Domokos csatlakozik dr. Groisz véleméréhez, a redoutot illetőleg, mert 1-ör constatva van a biztonság hiánya, s egy véletlen szerencsétlenség miatt a képv. testületre háramló vádon nem szeretne osztozni, 2-or, mert szégyenfoltak tartja a redoutot, a milyennél különbbel dicekednek a kis városok pl. Régen is. Ezekénfogva a redoutot legelőbb, és pedig ez évben lépitendőnek tartja.

Simon Elek polgármester a városház kiépitésének szükségességét haugsulyozza. Dalchau redout és a városház kiépitését elfogadja. Ölmerülvén a kérdés, hogy a redout és a vár ház közül melyik épittessék első sorban fela többség a redout mellett nyilatkozik. Dr. Groisz inditványozza, hogy előbb a redout aztán a vágóhid s végül a városház épittessék fel. Elfogadtatik. Egyszersmind óhajtaná, hogy ily sorrendben, ha lehet akár mind a három felépittsék. A gyülés is e véleményen van és egy szabizottsághoz teszi át e kérdést, melynek fellata ily értelemben elkészülni javaslataival. Határozatba megy továbbá, hogy a miniszter felkéressék az értékpapirok eladásába való beegyezésre. Az egyes módozatokhoz még többen hozzá szólanak, mig végre is Dr. Groisz azon javaslata fogadtatik el, hogy az ügy a szakosztályhoz a következő kérdésekkel tétessék át, 1-ör: Melyik és mekkora helyre látja szükségesnek a bizottság az épitést. 2-or Minő helyiségeket és mellék osztályokat lát szükségesnek? 3-or Mekkora lehet a maximum, a melyek erejéig az épitésbe bele foghatunk, azután a tárgysorozat ki lévén meritve s más tárgy nem levén, a gyülés eloszlott.

Apró puskatűz.

Vajda László ur érdemes román hazánkfia, azt mondja egy közelebbi czikkében: „hogy szónokolta-e hol és mikor a „Hazádnak rendületlenül"-t, arra ily huzamos idők után nem emlékezhetik ugyan vissza, de örömest megengedi, hogy abban „nemzetének (már t. i. a román nemzetnek) egy nagy fia is elérfordul." Ugy látszik e nyilatkozatból, hogy Vajda László ur „nemzetének nagy fia" alatt Hunyadi Jánostértí, a kiről a „Szózat" a következő passusan emlékszik:

„Itt törtek össze rabigát
Hunyadnak karjai."

Tehát Vajda ur inkább hiszen a traditionak mely Hunyadi János nagy hazánkfiát egy román hölgytől származtatja le, mint történészink — különösen gr. Teleki József nyomozásaink, — kik okmányokkal mutatják ki: hogy Magyarország nagy kormányzója és dicső államférfia ős magyar családból vette eredetét. Vajjonmit mondana-e nyilatkozatra nagy Hunyadin, ha sirjából föltámadna. Bizonyosak vagyunk benne, mikép ha egy román deputátio élén Vajda László ur őt, mint „román nagy férfiut" üdvözölné; ilyenforma választ hallana a diszöülttől: „Megtisztelve érzem magam, hogy engem mindenképen a román nemzethez kivántok számitani: de látva a nagy ellenségkedést, melyben a román nemzet intelligentijának nagy része helyezi magát a magyar nemzettel szemben: nem örvendek e megtisztelésnek. Ön nem ábrándokért, nem Dákoromániáért: hanem Magyarország államiságáért küzdöttem egész életemen keresztül; hős karom nem Dákóromániát, hanem Magyarországot szabaditotta meg az ázsiai vad pogány elnyelvel fenyegető torkából. Hidjétek: hogy ma, ha kardomat birhatnám, épen oly vitézül forgatám ellenetek, mert a jelenben a ti törekvéstek ellen a magyar állami életet megsemmisitni akaró „pogány hadakat". Kétségkivül ily szavalna a nagy Hunyadi. Mi meg azt mondjuk Vajda László urnak fennebb idézett nyilatkozatára: tegyük fel, hogy a traditional van igaza, s a nagy Hunyadi ereiben félig láhvér csergedezett: adjon a gondviselés sok jó olóhot Magyarországnak; akkor nem csudálnók, de igaz őszinteséggel nevezhetnők egymást — testvéreknek.

* * *

A mi társnemzetiségünk a szászok és románok babeli elbizakodottságokban, hógy ők európai nagy nemzetekkel vannak atyafiságí és sógorsági összeköttetésben: elfeledik, hogy velünk magyarokkal együtt egy könnyen elmosható szigetet képeznek a nagy szlávtengerben; a helyett, hogy az egyetértés védtőlt éseivel erősitenék e szigetet: az egyenetlenség árkaival gyengitik azt. A szász atyafiak még könnyebben összeköthetik magukat a németekkel. Gazdagok levén, egy levegői hidat épithetnek, mely egyik végével a szebeni piaczra, másikkal Berlinben a branderburgi kapura támaszkodnék. Ott kifogván a győzelem isten asszonya szekeréből a bronzlovakat: belefoghatnák egy omnibusba, mely aztán fentartaná az összeköttetést a nagy Németország és a Királyföld között. A román atyafiak dolga nehezebb. Hová épitsék e légi hidat Párisba, Romába vagy Madridba? vagy mind a három helyre egyszerre? Ez igen sok piczulába kerülne. Ha el is készithetnék e három ágú hidat nem sok hasznát vennék, mert e latin faju rokonaik nagyon el vannak foglalva a maguk consolidaciójával; ha el is ismerik a távolrokonságot, de osztozó atyafiaknak nem tekintik a románokat. Lemondvaa tulzó követelsekről és légi hidak épitéséről, jobban tennék a román atyafiak, ha azon igyekeznének, hogy vállvetve egy erős Magyarországot alkossunk: jollétök forrásai igy hamarább megindulnának.

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten febr. 20. 10. ó. 15 p. d. e.
Érkezett, febr. 20. 10. ó. 50 p. d. e.

Szlávynál tegnap megtartatott és három óra alatt végkép befejeztetett a bizalmi férfiak értekezlete; a bankkérdésben, vám, kereskedelmi szerződés, igazságszolgaltatás és administratio reformja ügyében a két párt közt teljes egyetértés constatáltatott s az adók deficit-kérdésében még nem létesült egyetértés, Tisza csak 5, Széll Kálmán 9 millió adóemelést sürgetett. E pont elintézése a jövendő kormányra bizatott. Bittó az értekezlet megállapodásait tudomásul vette s közölni fogja a királylyal, kit holnapra várnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 19. 1875.

— **A kolozsvári** önkéntes tűzoltó parancsnokság folyó évi februarius 18-án tartott ülésében elhatározván, hogy főparancsnok Minorich Károly ur lemondásával üresedésbe jött állomás betöltése végett, azon hó 28-án délután 3 órakor, a városi képviseleti bizottság tanácskozási termében közgyülést fog tartani, mi is ezennel az alapszabályok értelmében közhirré tétetik. Továbbá köztudomásra juttatja a parancsnokság, hogy a n.-szebeni és kolozsmonostori önkéntes tűzoltók két főparancsnoka aláirása alatt közzétett azon programmot, melynél fogva a Királyhágón inneni tűzoltó egyletek központositás eszközlése czéljából egy N.-Enyeden tartandó alakulási gyülésre fel lettek hiva, a kolozsvári önkéntes tűzoltó parancsnokság mai napon hozott határozatával kiindulási pontul elfogadja azon gyülésen magát küldöttei által képviseltetni fogja, egyszersmind pedig ezennel nyilvánitja, hogy e parancsnokság részéről, se közvetve, se közvetlenül megbizva nem volt senki arra, hogy a szomszéd tüzoltó egyletek a fennforgó programm alapjáni egyesülésre való felhivást el ne fogadják. A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokságának 1875. év febr. 18-án tartott üléséből. Kiadta: Münster Ede, segédtiszt.

— **A „Gerolsteini** nagy herczegnő" tegnapi előadására forditott kiállitási költségeket aligha kárpótolta azon csekély számu közönség, mely végig nézte; két zenekar közremüködése mellett egész pazar hadserget állitott ki a nézők gyönyörködtetésére a rendezőség. Az előadás anyagi eredménye azonban azt hisszük, eléggé igazolja, hogy a közönség kevés rokonszenvvel viseltetik e czifra ürességek iránt, sokkal szivesebben nézne meg egy-egy gondosan kiállitott nagy operát, vagy drámát. A herczegnőt tegnap Medgyeszai I. személyesitte, kit kilépésekor két szép virágcsokor és taps üdvözölt. Medgyaszai játékát most is a kifejlett szinpadi routine elevenséggel párosultan jellemezte, a herczegnő dallamai sem tévesztettek hatást, habár bizonyos mérvü hanyatlás M. I. hangjának erejében mindinkább érezhetővé válik. Zajonghy alakja, hangja játéka illik az operettekhez s igy az általa gyakorlottsággal és látható kedvvel adott tegnapi szerephez is. Kassai tegnap is mulatságot szerzett a közönségnek legutolsó mozdulatával is s Zoltánné, Marczel játéka s átalán az egész előadás összhangzó s pazarrendezésel elég látványos volt, azok számára, kik átalán az operetteket és látványosságokat megkövetelik a mi szegényes szinházunktól.

— **A kolozsvári** plébános-választásra nézve holnap a Lyceum épületében br. Jósika Lajos elnöklete alatt értekezlet fog tartatni, mely alkalommal egy nem kötelező próbaválasztás is fog történni.

— **Sz.-Udvarhely város** rendkivüli közgyülése, melyben Dániel Gábor ujonnan kinevezett főispán ur, hivatalos esküjét letette, f. hó 12-én tartatott meg, szép számu hivatalos és hallgató közönség részvétele mellett. Az uj főispán tiszteletére ugyanaz nap fáklyás zene adatott, mely alkalommal az üdvözlő beszédet ev. ref. főtanodai tanár, Szakács Mózses ur tartotta. Másnap pedig a főispán ur adott diszbédet, a pártkülönbség nélkül meghivott városi polgároknak.

— **Körös-Tarcsán** Szakáll Lajos népdaliró kedden reggel 59 éves korában meghalt. Az alföldön a nép sok dalát, énekli most is. Az ismertebbek közül „Megkövetem a nemes tens vármegyét" kezdetüt is ő irta. Szakáll Békésmegyének egy időben főjegyzője volt, Békés városának a 65-ik országgyülésen képviselője. Szilárdjellemü s élénk kedélyü férfi, igaz és tőrőlmetszett magyar ember volt.

— **Zilah** városában a képviselő választásra jogosultak névjegyzékét a kiküldött bizottság — az uj választási törvény alapján — elkészitette. A választók száma jelenleg 480, mig 1872-ben 860 volt. Deáki Lajos zilahvárosi örökös (?) követnek van mi álmatlan éjeket szerezzen.

— **A n.-szebeni** kath. elemi iskola és a szász reáliskola tanulói mult szerdán a nagy piaczon hevesen összeütköztek késekkel és czirkalmakkal felfegyverkezve, és sebesülések is fordultak elő. Ennek következtében az ágostai gymnázium és reáliskolába járó katholikus tanulóknak a nagyszebeni államgymnásiumban való vallás-oktatás felmondatott. A továbbiak elintézése és szigoru büntetése az igazgatóságok feladata lesz.

— **S.-Szt György**ön f. hó 16-án történt meg Lázár Mihály újonan kinevezett főispán úr beiktatása ünepélye, mely az elökészületekkel megegyezőleg fényes, nagyszerü volt. A sz.-udvarhelyi dalárda is elutazott ez ünnepélyre s bizonyára megelégedéssel mentek viszsza, keblökben vivén a s.-szt.-györgyiek szivélyes emlékét s a lefolyt pár nap benyomásait. Brassó városa nasonlóan képviselve volt ez ünnepélyen, a mi eléggé bizonyitja, mily nagy körben érdeklődnek a közszeretetben és tiszteletben álló főispán úr iránt.

— **A tél nemcsak** nálunk s nemcsak Európában viseli magát derekasan, de Amerika is érzi hatását. Tudvalévő dolog, hogy Amerikában egyenlő szélességi fokok alatt mindig nagyobb hideg uralkodik, mint nálunk. Távirati tudósitások azonban arról tanuskodnak, hogy az idei tél páratlan az utolsó 40 év ilynemü évszakai között. A szárazi, valamint vizi közlekedés teljesen fenakadt az Egyesült-Államok csaknem minden részében.

— **Störr Ernő** nagy-szebeni születésü számtiszt a miniszteriumnál, a napokban halt meg Budapesten. Béke a korán elhunyt tehetséges ifjú poraira!

— **Kitüntetés**. Károly román fejedelem, Simonits Györgyöt, a magyar keleti vasut felügyelőjét és forgalmi főnököt, ki ő fenségét a nyáron Brassótól N.-Váradig kisérte s kit ő fensége a bécsi kiállitási utja alkalmával is kitüntetett, szolgálatai elismeréséül egy értékes, ő fensége gyémánt mivü monogrammjával diszitett órával ajándékozta meg.

— **Br. Popp** Vazul László, a legfőbb törvényszék legidősebb tanácselnöke, e hó 17-én éjjel Budapesten meghalt.

— **Képviselőjelöltek**. A követválasztási mozgalmak Erzsébethvárosban is már megindultak. Uj követjelöltekül emlegetik Szenkovics Dénes ottani járásbirót, és Dániel Mártont, ki a városnak már mult országgyülésen is képviselője volt.

— **Onody Bertalan**, Vámbéry tanitványa, márczius első napjaiban egy, mestere által ajánlott középázsiai benszülött kisérétében Kis-Ázsiában indul azon czélból, hogy a Chiva, Bokhara és a kokandi chánságok közti sivatagokat s az azokon lévő oázokat felmérje; növénytani, ásványtani, rovarászati, sőt régészeti tanulmányokat is tegyen. Ezen utjában az Amu-Darja folyamig szándékozik hatolni, melynek vidékeit szintén bejárja. Gyüjteményeit a nemzeti muzeumnak ajándékozza. Utazására saját-jából 6000 forintot szánt.

— **Liszt Ferencz** a hollandi királytól meghivást kapott, hogy a tavasz folytán egyik nyári kastélyában pár hetet töltene, mely alkalommal több müvészi előadás terveztetik, s azok vezényletére a király őt hivta meg. A nagy mester elfogadta a meghivást.

— **Németország** őrültjei. Németország statisztikai hivatala a birodalom őrültjeinek összeszámitásával is foglalkozik. Az utolsó népszámlálás 41,262 olyan őrültet mutatott ki, kik családjaik körében élnek; 11,750 olyat, kik tébolydákban vannak elhelyezve; különféle gyógyintézetekben 2021 kedélybeteg ápoltatik.

— **Nyilvános számadás**. A fogarasi jótékony czélu nőegylet által, saját pénztára javára folyó évi február 9-én rendzett álarczos tánczvigalom alkalmával befolyt: a) jegyek árából 186 frt 80 kr. b) felülfizetésekből egy reczés arany és 11 frt c) az elárusitott sorsjegyekből 57 frt 10 kr, összes bevétel 254 frt 90 kr. és egy reczés arany. Ebből a kiadás levonatván 111 frt 65 krra, marad tiszta jávedelem 143 frt 25 kr, és egy reczés arany. A jotékony czélra adományozott felülfizetésekért forró köszönetét nyilvánitja. Fogarasban, 1875. február 16-án az igazgató választmány nevében Jakab Gábor egyleti titkár.

— **Meghivás közgyülésre**. A kolozsvári dalkör f. hó 14-ről elmaradt rendes közgyülését f. hó 21-én d. u. 3 órakor tartja meg a városház nagytermében; melyre a dalkör összes tagjai azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy ezen közgyülésen megjelenők az alapszabályok XXIV. §-nak 5. pontja értelmében föltétlenül határoznak. Kolozsvártt, febr. hó 18-án. 1875. Bergay József, titkár.

— **Lapunk** mai számához van mellékelve Csiki Imre erfurti gazdasági veteményés virágmagvak árjegyzéke. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Kivonat a „Hivatalos Ertesitő"-ből.

— Moldován Vaszilika és Rusz Irmának Ar.-Szt.-Miklós községében lefoglalt s 675 frt 40 krra becsült birtoka márc. 16-án el fog adatni.

— Szőke Mihály és neje Pál Sárának rugonfalvi 376 frtra becsült ingatlanai april 15-én eladatnak.

— Foris Imre csődtömege s Pepper Erzsébet tulajdonát képező kolozsvári hidutczai 10 számu ház és telek, mely 7411 frt 8 krra van becsülve, márcz. 1-én becsáron alól is el fog adatni.

— Fröhlich Vilmos és Fröhlich Teréznek házastelkeik után kapandó lakbér követeléseik és házi butorokból álló ingóságok lefoglaltattak. A tulajdoni vagy elsőbbségi jog 15 nap alatt érvényesithető.

— Néhai idősebb Kovács Dániel mészáros ellen 1858-ban megnyitott csőd, a k.-vásárhelyi törvényszék által megszüntettetik.

— Az ilyefalvi üresedésbe jött postamesteri állomás betöltendő.

— Naszódvidékébe kebelezett Szentgyörgy mezőváros helységében rendszeresitett vidéki alorvosi állomásra pályázat nyittatott.

— A vizaknai m. kir. sóhivatalnál a mázsatiszti állomás betöltendő.

CSARNOK.

A nőkről.

Művészet és természet a nőből egy megfejthetetlen talányt csináltak.

Sanial Dubay.

A legcsekélyebb ellenállás felkölti a nőben a vágyat, győzni.

Balzac.

Mi erősebb a nő gyengeségénél?!

Stahl.

A tudatlan vagy félmüvelt feleség részvéte férje szellemi életében sok esetben abból áll — hogy egyszerüen férjének echoja. Férje szemeivel lát, füleivel hall, férje szavaival beszél s mint Ottilia a „Válrokonságokban"*) férje kezével ir.

Dobin Hedvig.

A könnyek a nők ékesszólása.

La vie parisienne.

Meglehetős könnyü szeretőt találni és barátot megtartani. Nehéz barátot találni és szeretőt megtartani.

Levis.

Az a rosz, a mit mi a nőkről beszélünk, még semmi ahhoz képest, a mit ők rólunk gondolnak.

La vie parisienne.

A nők soha sem szeretik azokat a férfiakat, a kik tanitójokul tolják föl magokat, mert ezek igen is számba veszik kicsinyes hiuságaikat.

Balzac.

Hamarább tudnám az egész Európát egyesiteni, mint két nőt.

XIV Lajos.

„Ásitasz?" igy szól férjéhez a nő. „Kedvesem — válaszol amaz — „férfi és nő egyek s én mikor egyedül vagyok, unatkozom.

Chamborf.

Egy naiv athenei azon fáradozik vala, hogy egy nőt megjavitson. Nem tudom melyik cynicus igy szólt hozzá: miért kisérted a görbé ágat egyenessé hajtani? nem félsz, hogy felfritskázza orrod?...

La vie parisienne.

A nők szerelme megöli a bölcseséget.

Des Ormes.

A nők evangeliumába ezeket kellene irni: boldogok a tökeletlenek: övék a szerelem országa.

Balzac.

A férfiak arra néznek; mit gondolnak felőlök, a nők, hogy mit beszélnek rólok.

Hippel.

*) Göthe regénye.

Szeretném a férfiut ismerni, a ki a nejét ismeri, de nem szeretném ismerni a nőt, ki férjét ismeri.

Fliegende Blätter.

Ahhoz, hogy szinésznőt szeressünk, vagy igen ifjaknak, vagy igen idősöknek kell lennünk. A szinésznők az átlhatatos férfiura néze a legveszedelmesebb szeretők. Mihelyest tehetségök van s azt elismerés követi, azonnal előtünik egy bizonyos valaki, kit nem jogtalanul becsülnek többre a férfiunál, kit szeretni vélnek: s ez a valaki az ezer kezü imádó, a publikum, tehát mindenki. Mit akar az egyes tisztelete és szerelme ott, hot a lelkesült publikum tetszésnyilatkozata zajong?

Stahl.

KÖZGAZDASÁG.

Mit termeszszen a torda-aranyosi borvidék szöllésze, hogy szöllőiparával jólétre jusson?

(Folytatás.)

Ha valaki számadatainkra fektetett következtetéseink után is kételyeket táplálna az iránt, hogy a vidékünkön s bátran mondhatjuk Erdély nagy részén követett rendszerrel a szöllő sem nem terem, sem nem jövedelmez ugy mint kellene, hogy az a vagyonosodás biztos forrásnak általában nem tekinthető, legyen szives velünk együtt egy futó pillanatot vetni a szöllőmiveléssel, foglalkozó néposztály vagyoni körülményeire. Elszomoritóbb látvány alig gondolható.

Bármely gazdasági iparágat üző egyén vagy osztály a létező viszonyokhoz mért okszerü berendezés, értelmes számitás és takarékosság mellett nem csak beszerezi az állásához mért kényelmes megérthetés eszközeit, hanem családi, állami és egyházi kötelmeinek is megfelelve, a be nem láthatott véletlenek eseteire is biztositja magát. Szóval a bölcs számitással vezetett gazdálkodás majd minden ága megadja rendes időjárás s körülmények közt a kelő jövedelmet, s szemmel láthatólag gyarapit vagyonosodást és jólétet. Szöllő iparunkkal éppen megforditott helyzetben vagyunk. Ha hazánkban s éppen saját vidékünkön, a mitől hemzsegnek más országok városai és vidéki proletáriusokat kellene keresni, azokat első helyen éppen a szöllőmunkával foglalkozó osztályban találnók fel. Kis birtokos, vinczellér, két harmad terméssel részbérlő s különösen szöllőmunkával foglalkozó bérmunkás osztályokat lehet nálunk megkülönböztetni, kik kenyeröket más gazdasági üzlet felett szöllőmüveléssel keresik. Lámpással se lehetne köztök módos, vagyonos embert találni. Talán más szöllőtermelő tartományokban is szegénységre s nyomorra volna ez az osztály kárhoztatva? Talán a szegénység tarisznyáját akasztotta nyakába s a kapával a koldusbotot vetette hátára, a mikor a szöllőtökébe rejtezkedő kincs keresésére indul? Ki mivelne szöllőt? ki vesztegetné filléreit s véres verejtékét hálátlan munkára? Minden munka áldást hoz értelmes. előre látó, jónál jobbra törekvő ember kezében. Az elbizakodott oktalansággal, tanulni, okulni nem szerető dölyfel együtt jár a szegénység. Másutt milliókat jövedelmez a szöllőipar, s az országos és egyéni gazdagulás kiapadhatlan forrása. Nálunk hálátlan foglalkozás, mely a ráforditott kiadásokat ritkán, neha nevetségig csekély kamattal tériti meg, néha más forrásokból kikerült jövedelem egy részét is elnyeli. Ne ámitsuk magunkat, nálunk a nagy, sőt legnagyobb többség által maiglan oktalanul vezetett rendszer mellett a szöllő nem terem, nem is jövedelmez ugy, mint kellene.

És ha másutt — hazánkban is akárhány vidéken — nincs s ha van, csekély ok lehet panaszra, miért van nálunk másképp, s nem lehetne jobb állapotra kilátás? Érdemes lesz ezt a kérdést szellőztetni.

Hol rejlik egy vagy több oka, hogy a midőn a szöllőmivelés az erdélyi terület sok vidékén, ha nem is valami fényes, de többnyire kielégitő jövedelemágat képez, a tordaaranyosi borvidéken a tiszta jövedelem mérlege a várakozások hőmérőjén a fagyponton felül ritkán emelkedik, s rendesen hajlandóbb inkább le mint felfelé nehézkedni.

(Folyt köv.)

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Jelzálog-kölcsönöket

a birodalom bármely részében, **telekkönyvezett földbirtokra 1000** frttól a legmagasabb összegig a legelőnyösebb módozatmellett törlesztésre gyorsan eszközöl. **5000** forinton fejüli kölcsönöknél feltünő előnyt nyujt.

A hat. eng. általános

Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvártt, Ovár, bástya utcza 6 szám.
(Értekezhetni posta utján, vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4-ig-)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **175.** — 1875. (75) (2—3)

Árverezési hirdetmény.

Az alólirt kir. erdőhivatal részéről ezennel közhirré tétetik, miszerént a görgényi kincstári uradalom területéni vadászat és halászat felsőbb rendelet következtében, az 1875 évi vadászati idényre, az-az 1876 dik év január végéig terjedő időre **f. évi március 15-kén délelőtt 9 órakor,** a görgényi m. kir. erdőhivatal irodájában (201 frt.) kétszáz egy forint kikiáltási ár mellett, nyilvános versenyzés útján a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

Felhivatnak e szerént az árverezni szándékozók a fennebb megjelölt helyen és időben jelentkezni, hol is az árverezési részletes feltételek a hivatalos órákban addig is megtekinthetők.

Görgény, 1875. február 15-kén.

M. kir. erdőhivatal.

Szám **339.** — 1875. (70) (3—3)

Pályázat!

A társult gyergyó-ujfalvi és csomafalvi községekben a körjegyzői hivatal lemondás által üresedésbe jövén, ujbóli betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

A körjegyzői székhely elsőbben megnevezett községben tartatik, mely szabad lakást, — a fizetés pedig évi 400 frtban van megállapitva, melyet a társult két község ad.

Mindazok, kik e hivatalt elnyerni óhajtják, felhivatnak, rendes bélyeggel ellátott, a képesitési bizonyitványnyal és a pályázó életkorát, honpolgáriságát, nyelv ismereteit és más viszonyait feltüntető bizonylatokkal felszerelt folyamodványaikat alólirthoz **jövő március-hó 8-dik napján estig** beadni.

Szolgabirói hivatal.

Gyergyó-Szent-Miklóson, 1875. február-hó 8-kán.

FERENCZI GYÖRGY, szolgabiró.

Szám **356.** — 1875. (71) (3—3)

Pályázat!

A társult Gyergyó-Tekerőpatak, Kilyénfalva és Vasláb községeknél a körjegyzői hivatal lemondás által üresedésbe jövén, ujbóli betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

A körjegyzői székhely az elsőben nevezett községben van, mely szabad lakást, a három társult község pedig 400 frt évi fizetést ád.

Mindazok, kik e hivatalt elnyerni óhajtják, felhivatnak, rendes bélyeggel ellátott, s kepesitési bizonyitványa, életkora, nyelvismerete, honpolgáriassága és más viszonyait feltüntető bizonylatokkal felszerelt folyamodványaikat alúlirthoz **jövő március-hó 9-dik napján estig** beadni.

Szolgabirói hivatal.

Gyergyó-Szent-Miklóson, 1875. február 8-kán,

FERENCZI GYÖRGY, szolgabiró.

Bécsi Kártonnyomat-gyári raktár.

Bátorkodunk az 1875-diki idényre következő legjutányosabb **gyári árjegyzéket** előterjeszteni; minden készitményt két minőségben jegyezünk fel s jótállunk azok teljes jóságáért biztositván, hogy minden megrendelést azon pontossággal teljesitünk, mintha a megrendelő személyesen választotta volna ki a czikkeket. Kivánatra mustrákkal és részletes árjegyzékkel szolgálunk. Üzletünket a legmelegebben ajánlván, maradunk

tisztelettel:

(76) (14—50) **Az üzletvezetőség.**

Arjegyzék:

Rőfös áru.	I. minőség.	II. minőség.
Saját gyártmányu percaline és ungkelme rőfe ft.	—25	—20
Cosmanoser gyártmány percalineben, creton és ungkelme, rőfe . . ft.	—30	—25
Neunkircheni battist és jaconet-gyártmány rőfe ft.	—30	—25
Franczia jaconet- és mousseline-gyártmány rőfe ft.	—40	—35
Giroflé-Girofla, legújabb báli és nyárl ruhakelme, rőfe . . . ft.	45	—40
Legújabb mintáju török reggeli kabát-creton rőfe . . . . ft.	—30	— —
Bútor-percail minden szinben és mustrában, rőfe . . . . ft.	-35	—30
Mustrás franczia brillantine, rőfe . ft.	—35	—30
Fehér és sima szinű brillantine, rőfe ft.	-35	30
Fehér és mustrás ruhakelme, rőfe . ft.	—30	—25
Cosmanoser bőr, nő és gyermekruháknak, rőfe ft.	45	—40
Angol len ruhakelmék házi ruháknak, rőfe ft.	—30	— —
Fehér chiffon, shirting és házi vászon, rőfe ft.	—25	—20
Ung-chiffon vagy ung-percail, rőfe . ft.	—35	—30
Fehér damast-sinvat és fehér és sárga nánking, rőfe . . . . ft.	—30	—25
Jaquard és damast törölközők, rőfe ft.	—30	—25
Fekete orleans, rőfe . . . ft.	—50	—40
Fekete lüster, rőfe . . . ft.	—70	—60
Fekete selyem lüstrin, rőfe . . ft.	1.20	1.—
8/4 angol fekete ruharips ruhák és dolmáknak, rőfe . . . . . ft.	1.60	1.30
Ruhakelmék sima, vagy mustrás szinekben, rőfe . . . . . ft.	—40	—30
Egyes darab-kelmék		
Varrás nélküli rumburgi lepedők, 2 1/4 rőf széles, 3 rőf hosszu, darabja . ft.	4—	3.—
Mindenféle szinü kávéskendők darabja ft.	—80	—80
1 darab fehér, vagy szines gyermek pikétpaplan . . . . ft.	1.30	1.10
Egy garnitura ágytakaró pikétből. szines, 2 darab . . . . ft.	6.—	5-
Len-damaszt abroszok ft. 3 — ft. 3 50, ft. 4. 50, ft. 6. 50 (8/4, 10/4, 12/4, 18/4)		

Vég-áru 30+50 vagy 54 rőf.	I. minőség.	II. minőség.
6/4 30 rőfös czérnavászon vége . . ft.	8—	7—
9/8 30 rőfös fehéritett creaszvászon vége ft.	8—	7—
4/4 30 rőfös fehéritett kéziszövet vége ft.	10—	9—
5/4 30 rőfös fehéritett köziszövet vége ft.	12—	11—
5/4 50 rőfös hollandi vászon vége . ft.	14—	12—
5/4 50 rőfös belfasti vászon vége . ft.	16—	15—
5/4 50 rőfös irhoni vászon vége . ft.	25—	20—
9/8 rumburgi (csak Maz és Holfeld-féle) vászon, 6-féle, 54 rőfös vége 25—30—40—50—60—70 . . . . . ft.		
Tuczet-árú 12 darabból.		
Gyermek zsebkendők képekkel és szines széllel, tuczet számra . . ft.	1.—	—85
Leány-zsebkendők szines széllel, beszegve, tuczet számra . . . ft.	1,05	—95
Hölgy battist vagy jaconet zsebkendők, szines széllel, tuczet számra . ft.	1.60	1.30
Férfi zsebkendők szines széllel, beszegve, tuczet számra . . . ft.	3—	2.50
Rumburgi vászon zsebkendők, tuczet számra . . . . ft.	3—	2—
Irhoni lenkendők, 5 féle, tuczet számra 4, 5, 6, 7, 8 . . . ft.		
Saját gyártmányu kárton fejre való kendő, tuczet számra . . . ft'	2.50	2—
Cosmanoser gyártmánya kárton vegy battist fejre való kendők tuczet számra ft.	3.80	3.20
Foulard fejkendők tuczetje . ft.	3.50	3—
Cosmanoser Foulard zsebkendők férfiaknak, tuczet számra . . . ft.	4—	3-
Saját gyártmányu férfi zsebkendők tuczetje ft.	3 -	2.50
Jaquard len asztalkendők tuczet számra ft.	4—	3-
Damast len asztalkendők tuczet számra ft.	6—	5
Jaquard len törölközők tuczetje . ft.	5—	4—
Damast len törölközők tuczetje . ft.	7—	6—
Damast csemege asztalkendők, fehér vagy szines, tuczetje . . . ft.	3.50	2.50
Török hagabug törölközők tuczetje ft.	4—	3—

		6	12	18	24 személyre
Tiszta vászon	garniturák, fehérek vagy szinesek, jaquardból	ft. 5,	ft. 10,	ft. 15,	ft. 20
	garniturák, fehérek vagy szinesek, damastból	6	12	18	24 személyre
		ft. 6,	ft. 12.	ft. 18,	ft. 24

Az elküldés utánvét mellett, göngyért csak a saját kiadás számittatik s kérjük a czégre és számra pontosan ügyelni, nehogy irigykedő versenytársak csalódást okozhassanak.

Bécsi kártonnyomat-gyári raktár,
Stadt, Ruprechtsplatz 3 sz. csak 3 sz. a.
a Ruprecht-egyház mögött, a sekrestye-bemenettel szemben.

Üzlet-jelentés!

a vászon- és divatárú-gyári raktár Bécsben,

Josefstadt, Kochgasse 36 szám alatt bemenet az Alserstrassén át,

elhatározá gyártmányait a helyett, hogy mint eddig, csupán a 27 kros üzleteknek adná, ugy nagyban, valamint ki csinyben személyesen áruba bocsátni és minden czikkre nézve egységi árakat szabván, a 30 rőfös végeket 7 ft 50 kr., a 12 darabból álló tuczetet pedig 3 ftjával árulni, még pedig a 30 rőfös kelmékből valódi szinü percalineket, battistokat, jaconeteket, mousseleneket, skót és sima ruhakelméket, czérna-, hollandi-, belfast- és házi vásznakat fehér shirting- és ung-shiffonokat, snürl- és szines ruhabarchenteket, angol lenkelméket házi ruháknak, fehér sávoly- és damast-sinvatot, szines ágy-kanevászokat, fehér és sárga nankingot, tarka bútor-cziczeket és bútor-csinvatot, fehér ablakfüggönyöket, damaszt- és sávoly-törölközőket. Továbbá tuczet számra 12 darabban fehér rumburgi lenkendőcskéket, legfin. battist zsebkendőket szines széllel, sávoly és damast asztalkendőket, fehér és szines tiszta len csemege, török pifuet törölköző kendőket, battist- és cotton-fejkendőket, szines és kék férfizsebkendőket és minden e szakmába vágó czikkekket.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan teljesittetnek, mintha vásárló személyesen választott volna, s a mi nem tetszik, kifogás nélkül visszavétetik.

Czim:

An die Fabriks-Niederlage, Kochgasse 36 Bécsben.

NB. Próbaképpen 15 rőfös félvégeket és 6 darabból álló féltuczeteket is küldünk.

Felülmúlhatlan.

Mindig nagy és dús raktár lüstre-, rips-, diagonál-plaid-, barége-, gazier-, valódi szinü Cozmanoser percail-, jaconet-, fehér és szines brillantine-kelmékből, selyem és bársony szalagokból. Legújabb giroflé-girofla.

27 kr.

4/4 és 5/4 széles vásznak, czérna- és bőr-gyolcs, 9/8, 5/4 és 6/4 chiffon, len-damaszt törölközők, atlasz-sinvat, cicz-, háló- és muszelin-függönyök, ung- oxford és minden más kézmüczikkek.

Len- és divatáruk,

jótállás mellett a czikkek minősége és valódisága iránt, mind saját gyártmány.

Az első havasi takács- és gyáros-társulat

gyári raktára és árú-főtelepe.

Bécs, Máriahilferstrasse 72 sz.

Megrendelések pontosan teljesittetnek utánvét mellett. Mustrák ingyen és bérmentesen. (77) (1—12)

Kiadó szállások,

Kolozsvártt a legkedveltebb utczában.

A belmonostorutcza napsorán levő **24 számu emeletes házban** azon **szállások,** melyekben három évek óta a cs. k. csendőr parancsnokság szállásol; a folyó 1875-dik évi április 24-től Szent-György napjól kezdőleg — együttesen, vagy több részben kiadandók:

1-ör: Az emeletben **öt** egymásba járó szoba; ahoz tartozó konyha, kamara, hiu, pincze és fáskamara. (54) (3—*)

2-or: Földszint az udvarra nyilló **három** szoba egymás mellett, melyek közzül az egyik konyhának is használható, — ehez tartozó külön záros fáskamarával.

3-or: Földszint az utczára nyilló két ablakkal **három** egymásba járó szoba, melyek közzül a hátulsó konyhának is használható, ehez tartozó külön záros fáskamara.

Ezek iránt egyezkedhetni lehet a nevezett házban

BÁNYAY L. KÁROLY, ház tulajdonossal.

(5—5)

CSAPÓ SÁNDOR kereskedése Maros-Vásárhelyt.

ELŐLEGES JELENTÉS!

Kereskedésem rendezés végett márczius 1-sőig zárva marad,

akkor megkezdem

A VÉGLADÁST leszállitott áron.

Miről a t. cz. közönséget van szerencsém értesiteni.

(66) **Csapó Sándor.**

---

(55) (3—3)

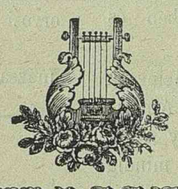

STOWASSER I.

hangszer gyárnok

Budapesten, Buda, halászutcza, báró Liptay-féle palotában,

ajánlja dúsan ellátott mindenféle **fuvó-, vonó- és verőhangszer-raktárát,** valamint legjobb minőségü olasz és német bél- és körülfont húrjait, a **legjutányosabb árak mellett.**

Hegedük tuczetje 14, 15, 16, 17, 18, 20—150 frt.

Hegedük legfinomabb darabja 20, 30, 50—200 frt.

Cello darabja 7, 9, 12, 15, 20—100 ft.

Violon „ 25, 28, 30, 36 100 ft.

Czitera darabja szekrényben 10, 12, 16, 24—50 frt.

Guittar darabja 3, 4, 5, 6, 8, 10—50 ft.

Továbbá:

fuvolák, klárinétek, postasípok, trombiták, jelsípok, pozaunok, bombardonok, helikonok, dobok, cinellák és minden e szakmába vágó czikkek.

Árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Igazitások a leggyorsabban eszközöltetnek.

Mindenféle hangszer becseréltetik.

---

(69) (2—2)

Egy egyetemi hallgató, **ki a német nyelvet is tökéletesen birja,** óhajt valamely előkelő háznál helyben órákat adni.

Bővebb felvilágositással szolgál e lap kiadó hivatala.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.

Unitárius kis tükör,

vagyis az unitárius egyház története, hitelvei, egyházalkotmánya és szertartásai rövid foglalatja.

Irta Ferencz József, a kolozsvári unitárius egyházközség lelkésze s főiskolai hittanár.

(Két függelék: az unitárius egyház püspökeinek névsora és tiszti névtára 1875 re.) Ára 50 kr.

Egy ember, a ki mindent tud.

Egy darab regény. Irta Jókai Mór. Ára 1 frt.

Római családi jog.

Irta dr. Vécsey Tamás. Ára 3 frt.

A Lerouge ügy.

Irta Gaboriau Emil. Francziából forditotta Gortvay B. 2 kötet. Ára 2 frt.

ORTSLEXICON

der Länder der ungarischen Krone. Mit Rücksicht auf die verschiedenen Zweige der Verwaltung.

Mit Benützung der neuesten amtlichen Daten redigirt durch Michael von Kollerffy, Ministerial-Sekretär im kön. ung. statistischen Bureau. Preis 6 fl. ö. W.

Halotti ima, magyar-gyerő-monostori báró Kemény Ferencz,

valóságos belső titkos tanácsos, a Leopold-rend középkeresztes vére, az erdélyi karok és rendek nyugalmazott elnöke, erdélyi ev. ref. egyházkerületi főgondnok

gyászravatala fölött;

tartotta Kolozsvárt, 1875. január 4-kén, a halottas házál SZASZ DOMOKOS kolozsvári ev. ref. lelkész.

Ára 30 kr.

Állam és egyház.

Irta Simonyi Iván. Második kiadás. Ára 1 frt.

Az őskereszténység történelme.

Irta dr. Baur Ferdinánd Christián.

A harmadik német kiadás után forditották: Dósa Dénes, szászvárosi tanár és Jeskó Lajos, vécsi lelkész. Ára 3 frt.

Népszerü és a gazdaság minden ágaira vonatkozó

mezei gazda naptára

az uradalmak tisztjei számára.

Egy, a marhavészt távoztató s elüző rövid jegyzettel.

Ring Adorján, néhai gróf Andrássy György ur ő excellentiája gazdatisztje által összeállitva. Ára 50 kr.

A természet könyve.

Közérdekü olvasmányok a természettudományok köréből, Bernstein A. német müve után.

Forditotta Nagy István 1—6 füzet. Egy egy füzet ára 50 kr.

MAGYAR BIRODALOM

statistikai kézikönyve, folytonos tekintettel

Ausztriára.

Irta dr. Konek Sándor, kir. tanácsos, a m. k. budapesti egetemen a statistika nyilv. rendes tanára, magy. tud. akad. r. tagja.

Ára 6 frt.

JÓKAI MÓR

forradalom alatt irt művei 1848-49.

Jókai Mór sajátkezüleg rajzolt arczképével. Diszkötésben. Ára 5 frt.

III a HÁZA!

LEVELEK egy államférfiuhoz.

Ára 70 kr.

Hirdetés.

Az Egyesült Erdélyi Takarékpénztár

évi rendes közgyülése

f. évi márczius 31-kén d. u. 4 órakor

az intézet helyiségeiben fog megtartatni.

Tárgysorozat:

I. Évi jelentés a társulat üzletéről.
II. A számadás és a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentése.
III. Rendelkezés a tiszta jövedelemről.
IV. Számvizsgáló bizottság választása.
V. A választmány szabályszerü kiegészitése.

A t. részvényeseket e közgyülésre azon figyelmeztetéssel hivja meg alólirt elnökség, hogy az alapszabályok 14 § értelmében: „minden részvényes zavazhat, a ki legalább egy részvényt illetőleg ideiglenes elismervényt szelvényeivel együtt legfeljebb 8 nappal a közgyülés megtartása elött az igazoló bizottságnál letéteményez." (72) (3—)

Kolozsvártt, február 15-én, 1875.

Az elnökség.

---

(38) (19—36)

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket,

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeségen, az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is, a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban,

3) **hugycsőszükületeket,**

4) fris és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást** és onnan eredő **magtalanságot,**

5) **bőrkiütéseket,**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7—8-ig.

Lakik Pesten,

belváros, kigyó-utcza 2-dik szám alatt, kigyó- és városház-utcza sarkán, Rottenbiller-féle házban, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Melléklet: CSIKY IMRE gazdasági vetemény és virág-magvak árjegyzéke.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația Universitară Ioan Scoală - BCU Cluj-Napoca.